

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17CoE/16/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6212205360
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Deáková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6212205360.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v exekučnej veci oprávneného POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom ul. Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, zastúpeného spoločnosťou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom ul. Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, za ktorú koná advokát a konateľ doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., proti povinnému M. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. Q. XXX/XX, XXX XX V., vedenej pod sp. zn. EX 13270/12 súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, Exekútorský úrad so sídlom ul. Záhradnícka č. 60, 821 08 Bratislava, pre vymoženie pohľadávky oprávneného vo výške 424,11 EUR s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Veľký Krtíš, č. k. 4Er/551/2012-19 z 09.10.2013, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Návrh oprávneného na prerušenie konania **z a m i e t a**.

o d ô v o d n e n i e :

Odvolaním napadnutým uznesením okresný súd exekúciu vykonávanú súdnym exekútorom podľa § 57 ods. 1 písm. g) zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej len "Exekučný poriadok") vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju.

V dôvodoch uznesenia okresný súd uviedol, že exekučné konanie v danej veci je vedené na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu pri Slovenskej rozhodcovskej a.s., so sídlom v Bratislave, sp. zn. SR 04386/11 z 7.6.2011, ktorý sa stal právoplatným dňa 27.6.2011 a vykonateľným dňa 30.6.2011. Exekučným titulom povinnému bola uložená povinnosť zaplatiť oprávnenému sumu 718,11 EUR spolu s 0,25% zmenkovým úrokom denne zo sumy 619,15 EUR od 8.4.2011 do zaplataenia, zákonným úrokom vo výške 6% ročne zo sumy 619,15 EUR od 8.4.2011 do zaplataenia a nahradiť trovy rozhodcovského konania v sume 254,98 EUR, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozhodcovského rozsudku. Rozhodcovský rozsudok bol vydaný na základe Zmluvy o úvere 614900165 z 19.4.2010, ktorú okresný súd s ohľadom na povahu zmluvných strán posúdil ako spotrebiteľský vzťah. Okresný súd konštatoval, že rozhodcovská doložka v čl. 15 Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, od ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc bola súčasťou formulárovej zmluvy. Rozhodcovská doložka nebola dojednaná individuálne a povinný mohol zmluvu ako celok len odmietnuť alebo sa podriaďiť zmluvným podmienkam. Dojednaná rozhodcovská doložka znevýhodňuje spotrebiteľa, pretože ho núti v určitých prípadoch sa neodvolateľne podrobiť rozhodcovskému konaniu. Ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je od počiatku neplatná. Z tohto dôvodu okresný súd exekúciu v zmysle § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku exekúciu proti povinnému vyhlásil za neprípustnú a zastavil.

Proti uzneseniu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. V dôvodoch odvolania uviedol, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Exekučný súd neumožnil účastníkovi konania (oprávnenému) viesť kontradiktórne konanie. Oprávnený nemohol vyjadriť svoje stanovisko k skutkovým a právnym otázkam, ktoré súd nastolil v súvislosti s neprijateľnosťou zmluvnej podmienky. Oprávnený

nemal možnosť vyjadriť sa a ovplyvniť vydané súdne rozhodnutie. Okresný súd mal informovať účastníkov konania a vyzvať ich aby sa k dotknutej podmienke zmluvy vyjadrili spôsobom, ktorý na tento účel stanovujú vnútroštátne procesnoprávne predpisy. Exekučný súd nedodrжал povinnosť upozorniť účastníkov konania na neprijateľnú zmluvnú podmienku a neposkytol im možnosť vyjadriť sa k nej, rovnako neumožnil oprávnenému vyjadriť sa k stanovisku povinného. Ak exekučný súd svoje rozhodnutie založil na aplikácii smernice Rady 93/13 EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľskej zmluve, táto interpretácia mala vychádzať z interpretácie uskutočnenej Súdny dvorom EÚ. Poukázal na rozhodnutia európskych súdov (rozsudok Spolkového súdneho dvora z 13.1.2005, sp. zn. III ZR 265/03, uznesenie Ústavného súdu Českej republiky z 11.10.2012, písala značka IV.ÚS 1281/12). Samotné podriadenie sa rozhodcovskému súdu na základe rozhodcovskej doložky nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán.

Ďalej v odvolaní uviedol, že súd nevytýčil vo veci ústne pojednávanie, hoci mal túto zákonnú povinnosť (§ 58 ods. 2 Exekučného poriadku v znení od 01.01.2013). Okresný súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej „O.s.p.“). Všeobecný súd založil svoju právomoc, dôsledkom ktorej zrealizoval úplný judičiálny proces zahŕňajúci zistenie skutkového stavu veci, výberu právnych noriem, aplikácie a interpretácie zvolených právnych noriem na skutkový stav a meritórne rozhodnutie vo veci na ust. § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, čím sa postavil do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu, ktorá mu v rámci zverenej právomoci neprináleží. Exekučný súd nie je legitímne schopný vykonávať úkony smerujúce k opätovnému komplexnému rozhodovaniu o veci s tým, že výsledkom takéhoto rozhodovania je úplná nemožnosť vykonať právo pre veriteľa, teda vmanévrovanie veriteľa do situácie, ako by bol exekučný titul zrušený, zdôrazňujúc, že k takémuto revíznemu postupu došlo v situácií, keď exekučný súd preskúmal súlad exekučného titulu so zákonom s výsledkom absolútnej nerozpornosti v zmysle ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. Uviedol, že z hľadiska princípu právnej istoty, ktorý musí dotvárať stav ústavnosti v právnom štáte, nemôže ten istý štátny orgán - všeobecný súd dotvárať svoje rozhodovacie oprávnenia smerujúce k zamedzeniu účinkom rozhodcovského rozsudku na právne postavenie žalovaného tam, kde neexistujú a to preto, že z vôle zákonodarcu existujú na inom mieste a v inom čase, a to tam, kde ich platné právo zaraďuje. Ochrana práva, pre ktorú existovala právnymi predpismi vymedzená procesná cesta, ktorou súdna oprava rozhodnutí rozhodcovských súdov svojou zvláštnou povahou bez pochybností je, nie je možné využiť dodatočne po tom, čo takýto prostriedok už nemožno uplatniť a to cestou kontroly rozhodcovského rozhodnutia exekučným súdom, ktorej účel je odlišný. Oprávnený poukázal na to, že úspešný žalobca v rozhodcovskom konaní stráca vplyvom nahradenia oprávneného procesu indikovaného ust. § 40 a nasl. Zákona o rozhodcovskom konaní revíznym procesom exekučného súdu všetky svoje justičné práva spojené s právom na súdnu ochranu a právom na spravodlivý súdny proces. Extenzívna interpretácia ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, tak ako ju v danej veci uskutočnil exekučný súd, je v priamom rozpore s ústavným právom žalobcu na súdnu ochranu. Uviedol s poukazom na rozhodnutia Ústavného súdu, konkrétne uznesenie sp. zn. I. ÚS 331/09, I. ÚS 212/06, že v prípade dvojakého výkladu právneho predpisu, je povinnosťou všeobecného súdu vykladať právny predpis spôsobom ústavne konformným. V súvislosti s plynutím času z pohľadu ochrany princípov právneho štátu poukázal na skutočnosť, že ak ustanovenie § 41 Zákona o rozhodcovskom konaní pri stanovení lehoty, v ktorej účastník konania môže podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku sleduje účel - zabezpečiť právnu istotu v tom smere, aby sa po uplynutí tejto lehoty nezasahovalo do nadobudnutých práv a uložených povinností rozhodnutia rozhodcovských súdov, potom je neopodstatnené, aby exekučný súd mohol kedykoľvek bez časového obmedzenia vstupovať do právnych vzťahov založených rozsudkom. Všeobecný súd vo veci žalobcu nebol povinný zaoberať sa skúmaním, či príslušné deklaratórne rozhodnutie rozhodcovského súdu bolo vydané v súlade s platnými predpismi. Aj keby bolo pravdou to, čo v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol všeobecný súd, nemalo by to vplyv na vyššie uvedené tvrdenie a to preto, že v čase keď došlo k vydaniu rozhodnutia rozhodcovského súdu, Slovenská republika bola právnym štátom, a preto žalovanému nič nebránilo využiť možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku príslušnému všeobecnému súdu. Podľa názoru oprávneného exekučný súd nedisponuje právomocou rušiť či meniť rozhodnutie, ktoré je exekučným titulom. Ani v prípade pasívneho správania účastníka v konaní, v ktorom bol exekučný titul vydaný, nemôže exekučný súd naprávať prípadné chyby a nedostatky exekučného titulu. Ak sa všeobecný súd nestotožnil s ústavnou interpretáciou ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, mal prerušiť konanie a podať Ústavnému súdu Slovenskej republiky návrh na konanie o súlade predmetného ustanovenia s čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky.

Ďalej uviedol, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. e/ O.s.p.. Všeobecný súd podľa jeho názoru

interpretoval a následne aplikoval ustanovenie § 45 ods. 2 Zákona o rozhodcovskom konaní tak, akoby upravovalo konanie bez návrhu vždy vtedy, ak súd zistí v rozsudku rozhodcovského súdu nedostatky špecifikované v ust. § 45 ods. 1 písm. b/, c/. Zákona o rozhodcovskom konaní. Oprávnený však tvrdí, že súd môže pristúpiť k zastaveniu konania o výkon rozhodnutia rozhodcovského súdu alebo exekučného konania realizovaného na podklade takéhoto rozhodnutia len na návrh účastníka.

Ako ďalší dôvod uviedol, že súd svojím postupom odíal účastníkovi konania možnosť konať pred súdom v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. d/ O.s.p.. Exekučný súd konal pri revízii rozsudku rozhodcovského súdu mimo rámec zverenej právomoci, čo ho vmanévrovalo do situácie, v ktorej rozhodujúc o právnom postavení účastníkov rozhodcovského konania úplne ignoroval všetky procesné zásady súdneho rozhodovania v právnom štáte spojené s exekučnou vecou. Poukázal aj na zákaz diskriminácie v zmysle čl. 12 ods. 2 Ústavy SR a článku č.14 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Žalobca, aj keď výkon a ochrana jeho práva na spravodlivý súdny proces mala byť rovnaká, mal v konaní pred exekučným súdom výrazne nevýhodné postavenie a bolo s ním zaobchádzané odlišne. Z okolností daného prípadu nemožno vyšpecifikovať také skutočnosti, ktoré by mohli objektívne a rozumne ospravedlniť odlišné zaobchádzanie s oprávneným, a to ani v súvislosti s jeho postavením ako podnikateľského subjektu. Tiež poukázal na potrebu ústavnej aplikácie právnych noriem a na skutočnosť, že exekučný súd založil a odôvodnil svoje rozhodnutie na normatívnej úprave, ktorá nemá v Slovenskej republike povahu prameňa práva. Exekučný súd aplikoval ustanovenie smernice Rady 93/13/EHS, ktorá nemá všeobecnú záväznosť. Následne oprávnený uviedol, že okresný súd bez jeho vypočutia rozhodol o jeho právnom postavení, nemal možnosť sa vyjadriť a reagovať na akékoľvek tvrdenia, argumenty a dôkazy, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie exekučného súdu. Postup, ktorý zvolil exekučný súd dal povinnej dodatočnú príležitosť na to, aby bez existencie obáv z reakcie žalobcu, došlo k zmareniu exekúcie s poukazom aj na zásadu kontradiktórnosti konania. Exekučný súd napadnutým rozhodnutím vylúčil akúkoľvek možnosť podania opravného prostriedku vo vzťahu k meritu veci a úplným uskutočnením judičiálneho procesu v podmienkach exekučného konania tak porušil zásadu dvojínštančnosti súdneho konania. Negácia zásady dvojínštančnosti súdneho konania exekučným súdom ohľadom posúdenia merita veci je v podmienkach právneho štátu neprípustná a porušuje právo žalobcu na súdnu ochranu, ako aj jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Poukázal, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie. Podľa oprávneného exekučný súd vo veci nevykonal dokazovanie, pričom rozhodnutie môže byť postavené len na dôsledne zistenom skutkovom stave a ak súd nemá dostatočný podklad pre rozhodnutie, je povinný vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhl.

Ako posledný dôvod oprávnený uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.. Poukázal na ustanovenie § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní a uviedol, že ak by zákonodarca chcel umožniť prieskum rozhodcovského rozhodnutia, medzi taxatívne uvedenými dôvodmi stanovenými v ust. § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní uviedol by aj ďalšie. Exekučný súd si však podľa ľubovôle okruh prieskumu exekučného titulu svojvoľne rozšíril aj na otázky, ktoré nebol oprávnený riešiť. Ohľadne neplatnosti rozhodcovskej doložky uviedol, že exekučný súd bol oprávnený skúmať len to, či plnenie priznané rozhodcovským rozsudkom je v súlade s dobrými mravmi. Podľa jeho názoru rozhodcovská doložka je platná, nevyžadujúca, aby spotrebiteľ spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Účastníkom zmluvy je daná možnosť voľby, či sa obráti na rozhodcovský súd alebo na všeobecný. Nejde pritom o fiktívnu možnosť voľby, ale o reálnu a skutočnú možnosť voľby rozhodujúceho orgánu. Nie je ani možné stotožniť sa s názorom, že pre spotrebiteľa je konanie rozhodcovského súdu nevýhodné resp., že by samo o sebe spôsobovalo akúkoľvek nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Oprávnený nesúhlasil ani s právnym posúdením predmetnej zmluvy ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Oprávnený poskytuje svojim klientom peňažné prostriedky síce dočasne, avšak na základe zmluvy o úvere v zmysle ust. § 497 Obchodného zákonníka. Pokiaľ sa právny režim uzavretej zmluvy o úvere spravoval ustanoveniami Obchodného zákonníka, tento nevyžaduje, aby v zmluve o úvere bola ako podstatná náležitosť dohodnutá o. i. aj ročná percentuálna miera nákladov. Oprávnený poukazuje na to, že poskytuje klientom peňažné prostriedky síce dočasne, avšak nie formou odloženej platby, ale vo forme splátok, pričom klient má možnosť zvoliť si podmienky poskytovania úveru. Pokiaľ ide o tvrdenie o neprimerane vysokých úrokoch z omeškania, oprávnený uviedol, že povinná podpísaním zmluvy o úvere vyjadriť svoj súhlas so zmluvnými podmienkami, t.j. aj s úrokom z omeškania vo výške 0,25% za každý deň omeškania, dohodnutým v bode 6 Všeobecných podmienok poskytovania úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere. Podľa názoru oprávneného dohodnutá výška úroku z omeškania 0,25% denne nie je neprimeraná a nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, keďže oprávnený poskytuje

úvery z vlastných zdrojov, nevyžaduje zabezpečenie pri poskytovaní úveru a nesie tak obchodné riziko. Zdôrazňuje, že tento úrok má sankčný charakter a dlžníkovi sa účtuje len v prípade, ak poruší zmluvné podmienky. Oprávnený ďalej poukázal na skutočnosť, že ani zo zákona, ani z iných prepisov nie je možné odvodiť pre obchodné záväzkové vzťahy obmedzenie výšky úrokovej sadzby, ktorú si môžu zmluvné vzťahy dohodnúť. Záverom opätovne uviedol, že súd v exekučnom konaní nie je oprávnený z úradnej povinnosti vysloviť neprípustnosť exekúcie začatej na základe rozhodcovského rozsudku. Exekúcia bola začatá zákonným spôsobom na základe vykonateľného a platného exekučného titulu. Súd po vykonaní prieskumu exekučného titulu vydal súdnemu exekútorovi poverenie na výkon exekúcie. Od vydania exekučného titulu, ani od vydania poverenia na výkon exekúcie nenastali žiadne nové ani skutkové okolnosti, ktoré by mali viesť k zmene postoja súdu. Vzhľadom na tieto odvolacie námietky žiadal oprávnený napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

V prípade, ak by krajský súd nevyhovel odvolaniu alternatívne navrhol, aby prerušil konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku a súdnemu dvoru Európskej únie na základe článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré formuloval v závere podania. Poukázal na to, že slovenské znenie smernice Rady 93/13/EHS je zjavne nesprávne, pretože ostatné jazykové verzie smernice ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy za 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladajú tak, že atribút „neupravenosti ich právnymi predpismi“ sa týka rozhodcovského konania. Z uvedeného vyvodil, že spotrebiteľská zmluva, nesmie od spotrebiteľa vyžadovať, aby spory riešil výlučne akýmsi osobitným typom arbitráže, ktorá nie je upravená právnymi predpismi, a kde rozhodcovia nie sú povinní aplikovať príslušné hmotné právo. Toto nie je prípad rozhodcovského konania podľa zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, pretože rozhodcovské konanie je upravené právnymi predpismi Slovenskej republiky. Text právnych predpisov je potrebné skúmať vo všetkých jeho úradných jazykových verziách a zobrať do úvahy skutočný úmysel zákonodarcu a cieľ právneho predpisu. V danom prípade o výklad pojmu „nekalá zmluvná podmienka“ treba požiadať Súdny dvor Európskej únie. Uviedol, že považuje za správne a dôležité (vzhľadom na stav právnej istoty a väčší počet rovnakých rozhodnutí všeobecných súdov), keďže vznikla otázka týkajúca sa výkladu komunitárneho práva, na ktorú je v zmysle čl. 234 Zmluvy o založení európskeho spoločenstva oprávnený odpovedať výlučne Súdny dvor, ktorému túto právomoc zveruje priamo zmluva, aby odvolací súd konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku prerušil a Súdnemu dvoru ES na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil aj prejudiciálne otázky v znení:

1. Má sa ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov?
2. V prípade zápornej odpovede na prvú otázku, je možné ustanovenie písm. q) ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie takej rozhodcovskej doložky, ktorá ustanovuje, že všetky spory vzniknuté zo zmluvy (vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie) budú riešené a) pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý vykonáva svoju činnosť na základe zákona a voči jeho rozhodnutiu možno podať žalobu o zrušenie všeobecnému súdu podľa zákona, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, alebo b) pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde s tým, že ak ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciu podmienku rozhodcovskej doložky, čo však neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu?
3. Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujú vnútroštátne procesné a aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi ?

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte len „O.s.p.“) bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. potvrdil ako vecne správne.

Z predloženého spisu mal odvolací súd preukázaný skutkový stav tak, ako ho uviedol súd prvého stupňa. Okresný súd vec správne právne posúdil, keď vychádzal pri rozhodovaní z relevantnej skutočnosti, že daný zmluvný vzťah medzi veriteľom a dlžníkom je nutné posudzovať ako spotrebiteľský vzťah a následne vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej „OZ“) v nadväznosti na články smernice Rady 93/13/EHS svoje rozhodnutie náležite zdôvodnil. Odvolací súd zdôrazňuje, že snaha dodávateľa použiť pri spotrebiteľskej zmluve

podporne Obchodný zákonník, naráža na prednosť ustanovení Občianskeho zákonníka, ktoré upravujú spotrebiteľské zmluvy a tiež vykonávacích predpisov k nemu.

Odvolačná námietka oprávneného, keď osobitne namietal, že konanie pred okresným súdom nebolo vedené kontradiktórne a okresný súd mu neumožnil vyjadriť sa k možnosti posúdenia rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky, nie je dôvodná. V posudzovanej veci postup okresného súdu oprávneného neukrátil o možnosť vyjadriť sa, pretože z úradnej činnosti odvolacieho súdu je zrejmé, že oprávnený vzhľadom na množstvo exekučných konaní, ktoré iniciuje na základe rozhodcovských rozsudkov ako exekučných titulov nepochybne je dostatočne informovaný o názore okresného a odvolacieho súdu ohľadom rozhodcovskej doložky ako neprijateľnej zmluvnej podmienky v obdobných prípadoch; uvedený názor okresného súdu v žiadnom prípade nemohol byť pre oprávneného prekvapujúci, nakoľko mal možnosť sa k nemu vyjadriť už priamo v návrhu na vykonanie exekúcie. Napokon aj Ústavný súd SR (sp. zn. II. ÚS 499/2012-47 z 10.7.2013) konštatoval, že článok 48 ods. 2 Ústavy SR nemožno vykladať tak, že oprávnenému zaručuje možnosť byť prítomný pri prerokovaní veci a vyjadrovať sa neustále a v každej inštancii a fáze konania. Exekučný titul bol vydaný v konaní, na ktorom sa oprávnený zúčastnil, mohol prednášať svoje argumenty a vyjadrovať sa k nim. Na právne dôvody uplatňované konajúcim súdom ex offa a pre výsledok konania v predmetnej veci rozhodujúce, oprávnený mal možnosť zareagovať priamo v návrhu na vykonanie exekúcie a teda mal možnosť k veci sa kontradiktórne vyjadriť. Okresný súd rozhodol o zastavení exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku, nemal povinnosť nariadiť pojednávanie, pretože tento postup nebol nevyhnutný pre objasnenie veci.

K odvolacej námietke oprávneného smerujúcej k možnosti preskúmať rozhodcovský rozsudok, odvolací súd zdôrazňuje vzhľadom na oprávneným predložený exekučný titul - rozhodcovský rozsudok, že súd nielen v procesnom štádiu exekučného konania, v ktorom posudzuje splnenie zákonom stanovených procesných predpokladov, za ktorých súd poverí exekútora vykonaním exekúcie, je oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky), ale počas celého exekučného konania. Súdna prax je jednotná v názore, že v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie sa exekučný súd okrem iného zaoberá tým, či rozhodnutie, ktoré má predstavovať exekučný titul, uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie vykonateľné tak po stránke formálnej ako aj materiálnej (vyslovené stanovisko je plne v súlade s názorom vysloveným v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, konkrétne uznesenie sp. zn. 3 Cdo 146/2011 zo dňa 13. októbra 2011, sp. zn. 3 Cdo 122/2011 zo dňa 9. februára 2012). Či sa jedná o rozhodnutie formálne vykonateľné sa posudzuje z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané. Z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia, t.j. určitosť, zrozumiteľnosť a presnosť označenia subjektov práv a povinností, vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať sa skúma materiálna vykonateľnosť rozhodnutia. Súd môže zároveň v tomto rozsahu skúmať exekučný titul počas celého exekučného konania, t.j. v každom štádiu konania na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu, a v prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť. Záver o oprávnení okresného súdu preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom v ktoromkoľvek štádiu exekučného konania a nielen pred vydaním poverenia plne korešponduje so zámerom zákonodarcu vyjadreným aj v iných ustanoveniach Exekučného poriadku a nielen v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku.

Otázkou, či súd rozhodujúci v rámci exekučného konania, uznesením ktorým bola exekúcia zastavená, mal právomoc skúmať prípustnosť exekúcie z hľadiska relevantnosti exekučného titulu, sa zaoberal Ústavný súd Slovenskej republiky aj v uznesení sp. zn. I. ÚS 456-/2011-19 zo 23.

novembra 2011, v ktorom uviedol, že „okresný súd je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a nielen v súvislosti s vydaním poverenia na vykonanie exekúcie, a to napr. aj pre účely zistenia existencie dôvodu, pre ktorý by bolo potrebné už začaté exekučné konanie zastaviť“. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukázal v tomto rozhodnutí aj na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená“.

Oprávneným namietaná skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou

podanou na príslušnom súde, je irelevantná. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu, exekučný súd iba skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd.

Nie je sporné, že doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý nemožno preskúmať podľa § 37 Zákona o rozhodcovskom konaní, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 Zákona o rozhodcovskom konaní). Súčasne ale s týmto tvrdením odvolací súd zdôrazňuje vzhľadom na oprávneným predložený exekučný titul - rozhodcovský rozsudok, že súd je oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe platne uzavretej rozhodcovskej zmluvy (doložky), či rozhodnutie, ktoré má predstavovať exekučný titul, uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané orgánom, ktorý má na to právomoc. Tento právny názor plne zodpovedá záverom obsiahnutým v rozhodnutí Súdneho dvora (ES) vo veci Pohotovosť C-76/10 zo dňa 16.11.2010. Súdny dvor v súvislosti so skúmaním nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách rozhodol, že vnútroštátny súd má aj vo fáze výkonu rozhodnutia povinnosť aj bez návrhu posúdiť nekalú povahu podmienky obsiahnutej v zmluve o úvere uzavretej poskytovateľom úveru so spotrebiteľom. Je úlohou dotknutého vnútroštátneho súdu určiť, či sa má podmienka zmluvy o úvere považovať za nekalú v zmysle článkov 3 a 4 smernice 93/13/EHS a v prípade kladnej odpovede je úlohou uvedeného súdu vyvolať všetky dôsledky, ktoré z toho vyplývajú podľa vnútroštátneho práva, s cieľom ubezpečiť sa, že tento spotrebiteľ nie je viazaný touto podmienkou. Ani predošlé vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je prekážkou *res iudicata*, veci už raz právoplatne rozhodnutej, pretože poverenie pre súdneho exekútora nemá charakter súdneho rozhodnutia. Neobstojí preto ani tvrdenie oprávneného, že súd môže pristúpiť k zastaveniu konania o výkone rozhodnutia rozhodcovského súdu alebo exekučného konania realizovaného na podklade takéhoto rozhodnutia len na návrh účastníka.

Nedôvodná je námietka oprávneného, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, pretože nevykonal náležité dokazovanie, lebo platí, že v exekučnom konaní sa už dokazovanie na objasnenie skutkového stavu veci nevykonáva, ale sa len overuje existencia exekučného titulu. Tam, kde povinným je spotrebiteľ, súdna prax vyžaduje určitú zvýšenú ochranu spotrebiteľa, lebo ho považuje za „slabšieho“ voči dodávateľovi. Aj pri nečinnosti spotrebiteľa majú exekučný súd a exekútor dbať o to, aby nevedomosť spotrebiteľa nebola na jeho úkor a vyvažovať tak práva a povinnosti oboch strán. Pre záver o vyslovení neplatnosti rozhodcovskej doložky bolo postačujúce oboznámiť sa s písomným vyhotovením zmluvy, pretože už na prvý pohľad je zjavné, že ide o zmluvu formulárovú, štandardne používanú oprávneným ako dodávateľom.

Zo zmluvy o úvere, ktorú uzavreli zmluvné strany dňa 19.4.2010 vyplýva, že oprávnený poskytol povinnému úver 600,- EUR, ktorý mal tento splatiť v 12 mesačných splátkach po 98,- EUR. V zmluvných dojednaniach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere sa zmluvné strany v bode 15 „dohodli“ na spôsobe riešenia sporov - rozhodcovskú doložku tak, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy budú riešené: a) pred Stálym rozhodcovským súdom zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s. so sídlom Trnavská cesta 70, 821 02 Bratislava, IČO: 35 922 761, zapísanou v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., oddiel Sa, vložka č. 3530/B, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b) pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zákon č. 99/1963 Zb. OSP). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z tejto zmluvy vrátane sporu o jej platnosť, výklad alebo zrušenie na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvzovaciu podmienku tejto rozhodcovskej doložky; ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu.

Odvolací súd sa zaoberal preskúmaním rozhodcovskej doložky v súlade s kritériami, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky. Na základe námietok uvedených v odvolaní dospel k záveru, že rozhodcovská doložka začlenená do rámca podmienok štandardnej zmluvy spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy). Rozhodcovská doložka sa neodlišuje od ostatného textu všeobecných podmienok a podpis spotrebiteľa sa nenachádza za všeobecnými podmienkami

vrátane rozhodcovskej doložky, ale na prvej strane úverovej zmluvy. Ak úver bol poskytnutý na základe štandardnej formulárovej zmluvy, povinný ju mohol prijať ako celok vrátane úverových podmienok a v nich obsiahnutej rozhodcovskej doložky alebo ju odmietnuť ako celok. Je zjavné, že oprávnený od počiatku sledoval koncipovaním rozhodcovskej doložky to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy, boli tieto riešené na rozhodcovskom súde za účelom reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Rozhodcovský rozsudok nemôže byť exekučným titulom, keďže rozhodcovská doložka predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je od počiatku neplatná (§ 53 ods. 5 OZ účinného v čase uzavretia zmluvy). Odvolací súd súhlasí s názorom okresného súdu, že rozhodcovská doložka v danom prípade je neprijateľná podmienka spotrebiteľskej zmluvy z dôvodu, že spotrebiteľa núti, aby sa podrobil rozhodcovskému konaniu. Spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Exekučný titul vydaný v rozpore so zákonom, preto nikoho nezaväzuje. Uvedená skutočnosť bola potom zákonným dôvodom pre vyhlásenie exekúcie za neprípustnú a jej zastavenie podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku.

Odvolací súd uznesenie okresného súdu potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p.

Krajský súd po preskúmaní veci zistil, že nebol daný ani dôvod prerušiť prebiehajúce exekučné konanie podľa § 109 ods. 1 písm. c) O.s.p. (súd konanie preruší, ak rozhodol, že požiada Súdny dvor Európskych spoločností o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy) z dôvodu, že okresný súd požiada Súdny dvor ES o rozhodnutie o predbežnej otázke výkladu primárneho a sekundárneho únieového práva tak, ako to požadoval odvolateľ.

Predpokladom povinnosti začať konanie o predbežnej otázke týkajúcej sa výkladu komunitárneho práva je v zmysle ustálenej judikatúry Súdneho dvora predovšetkým skutočnosť, či otázka komunitárneho práva týkajúca sa platnosti alebo výkladu únieového práva je pre riešenie daného prípadu relevantná. Zmyslom riešenia predbežnej otázky nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii súdu členskej krajiny, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva. Rozhodnutie o otázke hraníc aplikovateľnosti únieového práva (tiež o jeho výklade alebo o jeho platnosti) musí mať bezprostredný súvis so sporom prejednávaným vnútroštátnym súdom v tom zmysle, že ho determinuje po stránke právnej. Zároveň prejudiciálna otázka nastolená Súdnemu dvoru EÚ nesmie byť zjavne neopodstatnená a irelevantná vo vzťahu k prebiehajúcej konaniu, jej potenciálne zodpovedanie musí mať reálny dosah na prebiehajúci spor, a zároveň nesmie ísť o otázku akademickú v tom zmysle, že táto otázka nemá reálny základ v prejednávanom spore. Na uvedenom základe potom krajský súd posudzoval oprávneným formulované prejudiciálne otázky.

K prvej otázke, ktorá mala byť podľa odvolateľa predložená Súdnemu dvoru EÚ, krajský súd uvádza, že exekučný súd v napadnutom uznesení nevyslovil právny názor o všeobecnom zákaze (en bloc) rozhodovať spory so spotrebiteľom v rozhodcovskom konaní. Naopak, procesný postup a výsledok rozhodnutia okresného súdu jednoznačne vylučuje takýto názor a svedčí o tom, že exekučný súd skúmal konkrétnu rozhodcovskú doložku, a to z hľadiska kritérií ochranného režimu zákazu neprijateľných zmluvných podmienok. Zaoberal sa dôsledne otázkou, či predmetná rozhodcovská doložka ne/ predstavuje v danom prípade hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, k čomu súd viedlo prvotné zistenie, že v danej veci ide o typovú spotrebiteľskú zmluvu zakotvujúcu rozhodcovskú doložku. Na základe uvedeného skúmania dospel súd k záveru, že nakoľko rozhodcovskú doložku v bode 18. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru si spotrebiteľ preukázateľne osobitne nevyjednal, splynula s ostatnými štandardnými podmienkami, dodávateľ spotrebiteľovi nevysvetlil význam rozhodcovskej doložky - rozdiel od zásad občianskeho súdneho konania, či pravidlá, podľa ktorých sa bude viesť súkromný súdny proces a nedal mu po preukázateľnom poučení na výber rozhodnúť sa, že je neprijateľnou, spotrebiteľa nezaväzujúcou a neplatnou podmienkou. Otázka odvolateľa pod bodom 1/ návrhu na prerušenie konania, je podľa názoru odvolacieho súdu otázka akademická, ktorá nemá základ v prejednávanom spore, a teda nie je spôsobilá ovplyvniť jeho výsledok. Druhou otázkou sa oprávnený snažil získať odpoveď, či je možné ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie presne formulovanej rozhodcovskej doložky, ktorú využíva vo všeobecných zmluvných dojednaniach oprávnený. Uvedená otázka z hľadiska správnosti rozhodnutia a prijatého právneho názoru exekučného súdu nie je zásadná a prejednávaný spor po stránke právnej nedeterminuje. Smernica Rady 93/13/EHS totiž v článku 3 uvádza, že zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Logickým a gramatickým výkladom citovaného ustanovenia potom možno dôjsť k záveru, že Smernica v jednotlivých bodoch svojej prílohy len demonštratívne vymenúva niektoré podmienky v spotrebiteľských zmluvách, ktoré je potrebné považovať za nekalé. Základné predpoklady pre posudzovanie zmluvných podmienok sú však upravené priamo v článku 3 tejto Smernice, ktorý bol transponovaný do právneho poriadku Slovenskej republiky novelou OZ zákonom č. 150/2004 Z. z. a nachádza svoje vyjadrenie v znení § 53 ods. 1 OZ. Z uvedeného potom vyplýva, že pokiaľ príslušný súd dospeje k záveru, že daná podmienka obsiahnutá v spotrebiteľskej zmluve nebola so spotrebiteľom dohodnutá individuálne a zároveň pôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa, bude ju považovať za neprijateľnú, a to bez ohľadu na to, či sa nachádza medzi výpočtom neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v prílohe k tejto Smernici, resp. v exemplifikatívnom výpočte neprijateľných zmluvných podmienok obsiahnutých v § 53 ods. 4 OZ. V prípade, ak skutočne dojednanie rozhodcovskej doložky používanej oprávneným v bode 15. Všeobecných podmienok poskytnutia úveru so spotrebiteľom nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa písm. q/ ods. 1 prílohy Smernice, uvedené nič nemení na správnosti záveru exekučného súdu, že rozhodcovská doložka oprávneného nebola so spotrebiteľom individuálne dohodnutá, pôsobí značnú nerovnováhu v neprospech práv spotrebiteľa, a teda je neprijateľnou, spotrebiteľa nezaväzujúcou podmienkou tak, ako na to už odvolací súd poukázal vo vyšších častiach tohto rozhodnutia. Z uvedených dôvodov ani druhá otázka formulovaná odvolateľom nie je pre rozhodnutie prejednávaneho sporu relevantnou, pretože predmetnú vec po stránke právnej nedeterminuje. Zmyslom riešenia predbežnej otázky nie je rozhodnúť konkrétny spor, ktorý je vo výlučnej kompetencii vnútroštátneho súdu, ale zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, k čomu otázka oprávneného nesmerovala.

K tretej otázke odvolací súd poukazuje na ustálenú judikatúru Súdneho dvora EÚ (rozsudok vo veci Elisa María Mostaza Claro proti Centro Móvil Milenium SL (C-168/05) a vo veci Océano Grupo Editorial a Salvat Editores (C-240/98 až C-244/98). Je zrejmé, že pripúšťa aj vo fáze výkonu rozhodnutia posudzovať nekalosť podmienok v spotrebiteľských zmluvách s tým, že v prípade, ak konajúci súd dospeje k záveru o nekalosti takejto podmienky, je povinný vyvodiť z uvedeného posúdenia relevantné dôsledky podľa vnútroštátneho práva. Vychádzajúc z Exekučného poriadku je to zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku alebo zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1, 2 Exekučného poriadku, pričom výsledkom oboch je, že pohľadávku veriteľa voči spotrebiteľovi nie je možné v exekučnom konaní vymôcť. Potom nie je dôvod mať pochybnosť o tom, že vnútroštátny súd vo všeobecnosti (za predpokladu, že postupuje zákonným spôsobom) môže svojím rozhodnutím zabrániť vymožitelnosti pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi, a uvedené zabránenie nie je v rozpore s článkom 17 Charty základných práv EÚ o ochrane vlastníckeho práva a ani v rozpore s článkom 47 tejto Charty o práve na spravodlivý proces.

Uvedené posúdenie bol odvolací súd spôsobilý uskutočniť sám na základe už existujúcej konštantnej judikatúry Súdneho dvora EÚ bez potreby predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru EÚ, keď toto jeho posúdenie a zhodnotenie neexistencie potreby zahájiť prejudiciálne konanie je plne v súlade s doktrínou *acte éclairé* ako aj s doktrínou *acte clairé*, ktoré stanovujú výnimky z povinnosti predkladania predbežných otázok Súdnemu dvoru EÚ.

V prejednávanom prípade nebol daný zákonný dôvod obrátiť sa s predbežnou otázkou výkladu únieového práva na Súdny dvor EÚ, preto krajský súd návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol. Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.